ZASADY WYMOWY

Zasady ogólne

Dla ułatwienia posługiwania się rozmówkami podajemy jedynie uproszczone zasady wymowy francuskiej, łatwe do opanowania nawet dla osób prawie zupełnie nie znających języka. Zamieszczone poniżej uwagi pozwolą na porozumiewanie się w podstawowych kwestiach w sposób zrozumiały dla Francuzów. Pominęliśmy natomiast szczegóły systemu fonetycznego nie mające bezpośredniego wpływu na zrozumiałość wypowiedzi. Dla uproszczenia, zrezygnowaliśmy z ogólnie przyjętego zapisu fonetycznego, podając brzmienie wyrazów w formie najbardziej czytelnej dla przeciętnego Polaka. Mając na uwadze podstawowy zakres wiadomości zawartych w rozmówkach, pominęliśmy też rzadziej spotykane wyjątki.

SPÓŁGŁOSKI

Uwaga! Spółgłoski na końcu wyrazu na ogół nie są czytane, np.: **parler** [parle], **fusil** [füzi], **achat** [asza].
Od tej reguły najczęściej odbiegają „**r**", np. **soeur** [sör] oraz „**f**" np. **bref** [bref]. Końcowa spółgłoska jest też czytana w niektórych wyrazach pochodzenia zagranicznego, np. **businessman** [biznesmen].

Uwaga! Prawie wszystkie spółgłoski podwójne są wymawiane pojedynczo, np. **homme** [om], **coller** [kole], **abbé** [abe], **passer** [pase] itp.

Wymowa:

b – [b] np. **bateau** [bato]
c – [k] przed **a**, **o**, **u**, przed spółgłoską oraz na końcu wyrazu, np. **casque** [kask], **col** [kol], **culture** [kültür], **crème** [krem], **avec** [awek]
– [s] przed **e**, **i**, **y**, np. **certain** [sertę], **civière** [siwier], **cygne** [siń]
ç – [s] np. **garçon** [garsą]
d – [d] np. **donner** [done]
f – [f] np. **fille** [fij]

g – [g] przed **a**, **o**, **u**, przed spółgłoską, np. **garçon** [garsą], **gomm** [gom], **ambigu** [ąbigü], **agression** [agresją]
– [ż] przed **e**, **i**, **y**, np. **manger** [mąże], **girafe** [żiraf], **gymnast que** [żimnastik]
h – zawsze nieme, np. **homme** [om]
j – [ż] np. **Japon** [żapą]
k – [k] np. **kiosque** [kiosk]
l – [l] np. **livre** [liwr]
m – [m] np. **mère** [mer]
n – [n] np. **nous** [nu]
p – [p] np. **père** [per]
q – [k] np. **cinq** [sęk]

Uwaga! „**q**" prawie zawsze występuje w połączeniu z „**u**", np. **quat** [katr]. Zbitkę „**qu**" czytamy jako [k].

r – [r] np. **robe** [rob]

Uwaga! „Polska" wymowa „**r**" nie stanowi zbytniego utrudnien w zrozumieniu wypowiedzi. We Francji „**r**" jest twardo wymawia w niektórych gwarach i dialektach.

s – [s] np. **sac** [sak]
t – [t] np. **trouver** [truwe]
v – [w] np. **verre** [wer]
w – [w] np. **wagon** [wagą]
– [ł] w niektórych słowach pochodzenia angielskiego, np. **wee end** [łikend]
x – [ks] np. **auxiliaire** [oksilier]
[gz] np. **exécution** [egzeküsją]
[z] np. **sixième** [sizjem]
z – [z] np. **zéro** [zero]

SAMOGŁOSKI

a, â, à – [a] np. **cave** [kaw], **Pâques** [pak], **déjà** [deża]
e – [e] przed podwójną spółgłoską, np. **benne** [ben] (uwaga! słov „**femme**" czytamy [fam]), w końcówce przed „**r**" i „**z**", np. **ma ger** [mąże], **mangez** [mąże]
– **nieme**, prawie niewymawiane, między spółgłoskami, np. **deva** [d(e)wą], w wyrazach jednosylabowych, np. **le** [l(e)]

– niewymawiane na końcu wyrazu, np. **chambre** [sząbr], także gdy stoi po nim „s", np. **chambres** [sząbr]

e, é, è, ê – [e] np. **abbé** [abe], **être** [etr], **père** [per], **Noël** [noel]

i, î – [i] np. **cidre** [sidr], **naïf** [naif]

o, ô – [o] np. **fort** [for], **diplôme** [diplom]

u, û – [podobnie jak niemieckie „ü"] np. **pure** [pür], **flûte** [flüt]

y – [i] np. **gymnastique** [żimnastik]

Połączenia

ai, aî – [e] np. **mai** [me], **connaître** [konetr]

ail, aill – [aj] np. **travail** [trawaj], **il travaille** [il trawaj]

am, an (przed spółgłoską) – [ą] np. **camping** [kąping], **quand** [ką]

au – [o] **mauvais** [mowe]

eau – [o] np. **beau** [bo]

ei – [e] np. **neige** [neż]

em, en (przed spółgłoską) – [ą] np. **temps** [tą], **penser** [pąse]

eu – [podobnie do niemieckiego ö, nieco zbliżone do polskiego „y"] np. **Europe** [örop]

ill – [ij] (w końcówce) np. **fille** [fij] (uwaga! wyraz „**ville**" wymawiamy [wil])

in, im – [ę] np. **vin** [wę], **importer** [ęporte]

oe – [pomiędzy polskimi „o" oraz „e", podobnie do niemieckiego ö] np. **oeuf** [öf]

oi – [ła] np. **moi** [mła]

oin – [łę] np. **coin** [kłę]

om, on – [ą] np. **combien** [kąbię], **non** [ną]

ou, où – [u] np. **beaucoup** [boku], **où** [u]

um, un – [ę] np. **parfum** [parfę], **un** [ę]

Uwaga! Wszystkie wyrazy są akcentowane na ostatnią sylabę.

RZECZOWNIK

Rzeczowniki w języku francuskim są zwykle poprzedzone rodzajnikiem. Rozróżniamy rodzajniki nieokreślone:

un – rodzaj męski, liczba pojedyncza, np. **un garçon**

une – rodzaj żeński, liczba pojedyncza, np. **une fille**

des – liczba mnoga w obu rodzajach, np. **des garçons, des filles**

oraz rodzajniki określone:

le – rodzaj męski, liczba pojedyncza, np. **le père**
la – rodzaj żeński, liczba pojedyncza, np. **la voiture**
les – liczba mnoga w obu rodzajach, np. **les pères, les voitures.**

Rodzajniki **le** i **la** skracają się do formy l' gdy następuje po ni rzeczownik rozpoczynający się od samogłoski, np. **l'appartemen l'auberge**, lub od samogłoski poprzedzonej spółgłoską „**h**", zaws niemą w języku francuskim, np. **l'hôtel, l'heure**.

Uwaga! Rodzajnik „**des**" przybiera formę „**de**", jeżeli występuje prz rzeczownikiem poprzedzonym przez przymiotnik, np. **de belles fleu**

Istnieją także rodzajniki cząstkowe:
du – rodzaj męski, liczba pojedyncza
de la – rodzaj żeński, liczba pojedyncza.

Mają one zastosowanie zwłaszcza przy rzeczownikach uznawany za niepoliczalne, kiedy nie precyzujemy ich ilości, np.:
du café – kawa (trochę kawy)
Voulez–vous du café? – Czy chce pan kawy?
de la viande – mięso (trochę mięsa)
J'ai acheté de la viande. – Kupiłem mięso.
(W obu przypadkach nie określamy ilości).

Rodzajnik cząstkowy jest używany także przy niektórych rzeczow kach abstrakcyjnych, np.:
avoir du courage – mieć odwagę
avoir de la chance – mieć szczęście.

W niektórych zwrotach rodzajnik jest pomijany, np.:
Je suis directeur.
Je parle français.

Nigdy nie używamy rodzajnika w zdaniach wykrzyknikowych (w czeniu polskiego wołacza), np.:
Garçon! – Kelner!
Police! – Policja!

Rodzaj żeński

Regularne tworzenie rodzaju żeńskiego rzeczowników i przymi ków polega na dodaniu na końcu wyrazu samogłoski „**e**" (pam

należy także o użyciu żeńskiego rodzajnika). W przypadku słów kończących się na samogłoskę, nie powoduje to zmiany wymowy, np.:
un employé – une employée [ąplłaje] (urzędnik – urzędniczka)
joli – jolie [żoli] (ładny – ładna).

W przypadku słów kończących się na spółgłoskę, dodanie „**e**" powoduje, że wymawiamy ostatnią samogłoskę, np.:
chaud – chaude [szo – szod]
vert – verte [wer – wert]

Liczba mnoga

Regularne tworzenie liczby mnogiej polega na dodaniu spółgłoski „**s**" na końcu wyrazu (pamiętać należy o użyciu rodzajnika w liczbie mnogiej), np.:
un garçon – des garçons
une fille – des filles.

W wyrazach kończących się na „**–au**" dodajemy na końcu „**x**", np.
le bateau – les bateaux,

podobnie w większości wyrazów kończących się na „**–eu**", np.
jeu – jeux.

Końcówkę „**–aux**" przyjmuje też w liczbie mnogiej większość wyrazów kończących się na „**–al**", np.:

un animal – des animaux
un hôpital – des hôpitaux.

Dodanie „**s**" lub „**x**" nie powoduje zmiany wymowy, z wyjątkiem zbitek, w których po „**s**" lub „**x**" następuje rzeczownik zaczynający się od samogłoski (ewentualnie poprzedzonej „**h**"), np.

Jeux Olympiques [żözolępik]
Champs Élysées [szązelize]
belles étoiles [belzetłal].
„**S**" lub „**x**" czytamy wówczas jako „**z**".

Jeżeli wyraz w liczbie pojedynczej kończy się na „**s**" lub „**x**", jego forma w liczbie mnogiej nie ulega zmianie (należy jednak pamiętać o użyciu odpowiedniego rodzajnika, tzn. „**des**" lub „**les**"), np.:
un bus – des bus.

Nieregularne tworzenie liczby mnogiej dotyczy przede wszystki wyrazów pochodzenia obcego, np.:
un businessman – des businessmen.

Ważniejsze przymiotniki posiadające nieregularną liczbę mnogą i r dzaj żeński:
beau/bel, beaux, belle, belles – piękny
nouveau/nouvel, nouveaux, nouvelle, nouvelles – nowy
vieux/vieil, vieux, vieille, vieilles – stary

beau (nouveau, vieux) r. m., l. poj. przed rzeczownikiem zaczyna cym się od spółgłoski, np. **un beau garçon**
bel (nouvel, vieil) r. m, l. poj. przed rzeczownikiem zaczynającym od samogłoski (ewentualnie poprzedzonej „**h**"), np. **un bel appar ment, un bel hôtel**
beaux (nouveaux, vieux) r. m., l. mn., np. **de vieux quartiers, vieux hommes**
belle (nouvelle, vieille) r. ż., l. poj., np. **une belle fille**
belles (nouvelles, vieilles) r. ż., l. mn., np. **de belles femmes.**

Miejsce przymiotnika w zdaniu

Przymiotnik zasadniczo stoi za rzeczownikiem, np.:
un film historique
une vue magnifique.

Wyjątek stanowią przymiotniki jednosylabowe, np.:
un long voyage
une belle femme.

Uwaga! Przymiotniki określające kolory oraz narodowości zaw stoją za rzeczownikiem, bez względu na długość, np.:

une voiture rouge
la nationalité polonaise.

Od większości rzeczowników można utworzyć przymiotnik pop poprzedzenie go przedimkiem „**de**" (**d'**), np.:
un roman d'aventure (powieść przygodowa)
le paysage de campagne (wiejski pejzaż).

PRZYSŁÓWEK

Przysłówek można regularnie utworzyć od większości przymiotników (i niektórych imiesłowów), dodając końcówkę „**–ement**" (lub tylko „**–ment**" w wypadku przymiotników kończących się na „e"), np.:

rapide – rapidement (szybki – szybko)
ouvert – ouvertement (otwarty – otwarcie).

CZASOWNIK

Do osób, z którymi jesteśmy na pan/pani, zwracamy się, używając drugiej osoby liczby mnogiej (**vous**), niezależnie od tego, czy rozmawiamy z mężczyzną czy z kobietą, np.

Où vous allez? – Dokąd pan (pani) idzie?

Do osób, z którymi jesteśmy na ty, zwracamy się, podobnie jak po polsku, poprzez drugą osobę liczby pojedynczej (**tu**), np.

Où tu vas? – Dokąd idziesz?

Czas przyszły i czas przeszły

Najprostszym sposobem wyrażenia zdania w czasie przyszłym jest użycie czasu *futur proche* (przyszły bliski). Składa się on z czasownika posiłkowego **aller** oraz bezokolicznika. Tak więc umiejętność odmiany jednego tylko czasownika **aller** pozwala na wyrażenie dowolnego czasownika w czasie przyszłym. I tak, odmiana czasownika **parler** w czasie przyszłym będzie wyglądała następująco:

je vais parler [żwe parle] – będę mówić
tu vas parler [tü wa parle] – będziesz mówić
il (elle) va parler [il (el) va parle] – on (ona) będzie mówić
nous allons parler [nu zalą parle] – będziemy mówić
vous allez parler [wu zale parle] – będziecie mówić
ils (elles) vont parler [il (el) wą parle] – oni (one) będą mówić.

Podobnie: **je vais habiter** (będę mieszkać), **je vais attendre** (będę czekać) itp.

Najprostszym sposobem wyrażenia zdania w czasie przeszłym jest użycie czasu *passé récent* (przeszły bliski). Składa się on z czasowni-

ka posiłkowego **venir** oraz bezokolicznika poprzedzonego przedim
kiem „**de**". Podobnie jak w przypadku *futur proche*, umiejętność od
miany jednego tylko czasownika (w tym przypadku **venir**) pozwal
na wyrażenie dowolnego czasownika w czasie przeszłym. I tak, od
miana czasownika **parler** w czasie przeszłym będzie następująca:

je viens de parler [żwię dparle] – mówiłem/mówiłam
tu viens de parler [tü wię dparle] – mówiłeś/mówiłaś
il (elle) vient de parler [il (el) wię dparle] – on mówił (ona mówiła
nous venons de parler [nu weną dparle] – mówiliśmy/mówiłyśmy
vous venez de parler [wu wene dparle]– mówiliście/mówiłyście, pa
mówił/pani mówiła
ils (elles) viennent de parler [il (el) wien dparle] – oni mówili (on
mówiły).

Uwaga! Przedimek „**de**" skraca się do formy „**d'**" przed czasownik
mi zaczynającymi się od samogłoski (ewentualnie poprzedzonej prz
„**h**"), np. **je viens d'ouvrir, je viens d'habiter.**

Tryb warunkowy

Tryb warunkowy (*conditionnel*) jest stosowany w wielu zwrotach c
dziennych jako forma grzecznościowa, np.:
Je voudrais ... – Chciałbym ...
Voudriez–vous ...? – Czy zechciałby pan ...?
Pourriez–vous ...? – Czy mógłby pan ...?

Pytania

Najprostszym sposobem utworzenia zdania pytającego jest popr
dzenie zdania twierdzącego strukturą „**est–ce que" (est–ce qu')**,
powiadającą polskiemu „czy", np.:
La gare est loin d'ici. – Dworzec jest daleko stąd.
Est–ce que la gare est loin d'ici? – Czy dworzec jest daleko stą
Il fait froid. – Jest zimno.
Est–ce qu'il fait froid? – Czy jest zimno?

Nieco bardziej skomplikowanym sposobem zadawania pytań
inwersja (zamiana miejsca zaimka i czasownika), np.
Vous avez du feu. – Avez–vous du feu? (Czy ma pan ogień?)

W mowie potocznej jednak jest on dosyć rzadko stosowany, z wyjątkiem kilku utartych zwrotów, np.:

Quelle heure est–il? – Która godzina?
Voulez–vous...? – Czy zechciałby pan...?
Parlez–vous français? – Czy mówi pan po francusku?
Puis–je...? – Czy mogę...?

Uwaga! W przypadku czasownika **pouvoir** (móc) w 1 os. l. poj. używamy formy „**puis–je**" (a nie peux–je).

W większości przypadków można zadać pytanie, zmieniając jedynie intonację zdania na pytającą, np.

La porte est fermée.
La porte est fermée?

Tryb rozkazujący

Tworzenie trybu rozkazującego polega na pominięciu zaimka występującego w zdaniu twierdzącym, np.

Nous allons au cinéma. – Idziemy do kina.
Allons au cinéma! – Chodźmy do kina!

We wszystkich czasownikach regularnych forma czasownika w trybie rozkazującym jest identyczna jak w trybie oznajmującym (różnice dotyczą jedynie pisowni – lecz nie wymowy – w 2 os. l. poj.). Najczęściej spotykanym spośród czasowników nieregularnych jest czasownik **être** (być), którego formy trybu rozkazującego są następujące:

sois [sła] – bądź
soyons [słają] – bądźmy
soyez [słaje] – bądźcie (niech pan/pani będzie).

Przeczenia

Przeczenie składa się z dwóch elementów: „**ne**" (**n'** przed samogłoską) stojącego przed czasownikiem (często pomijanego w mowie potocznej) oraz „**pas**" stojącego za czasownikiem. Przykład:

Je parle français. – Mówię po francusku.
Je ne parle pas français. – Nie mówię po francusku.
Il viendra. – On przyjdzie.
Il ne viendra pas. – On nie przyjdzie.

„Pas" pomijamy jedynie w przypadku użycia innego słówka przecz
cego, jak:
rien – nic
personne – nikt
jamais – nigdy
nulle part – nigdzie
aucun, aucune – żaden, żadna
plus – już (już nie), np.:
Je ne vois rien. – Nie widzę nic.
Je ne connais personne à Paris. – Nie znam nikogo w Paryżu.
Il n'oublie jamais. – On nigdy nie zapomina.
Je ne pars nulle part. – Nigdzie nie wyjeżdżam.
Il n'a aucun ami. – On nie ma żadnego przyjaciela.
Il ne pleut plus. – Już nie pada.

ZWROTY CODZIENNE	EXPRESSIONS HABITUELLES [ekspresją abitüel]
Zwroty grzecznościowe	***Termes de politesse*** *[term dpolites]*
Dzień dobry	**Bonjour** [bążur]
Dobry wieczór	**Bonsoir** [bąsłar]
Dobranoc	**Bonne nuit** [bonnłi]
Do widzenia	**Au revoir** [orewłar]
Co słychać?	**Comment ça va? (Ça va bien?)** [komą sawa (sawabię)]
Na razie	**À tout à l'heure** [atutaler]
Do zobaczenia	**À bientôt** [abięto]
Dzień dobry, panie ..., pani ..., panno ...	**Bonjour monsieur ... (madame ..., mademoiselle ...)** [bążur mesje ... (madam ..., madmłazel ...)]
Cieszę się, że pan przyszedł.	**Je suis heureux que vous soyez venu.** [żsłizyry kwusłaje wenü]
Miło mi cię widzieć.	**Je suis heureux de te (vous) voir.** [żsłizyry d t (wu) włar]
Bardzo mi miło pana poznać.	**Enchanté de faire votre connaissance.** [ąszące dfer wotr konesąs]
Cieszę się, że tu jestem.	**C'est charmant d'être ici.** [seszarmą detr isi]
Jak się pan ma?	**Comment allez-vous?** [komą talewu]
Dziękuję.	**Très bien, merci.** [trebię, mersi]

Miło mi to słyszeć.	**J'en suis très heureux.** [żąsłi trezyry]
Jest pan bardzo miły.	**Vous êtes bien aimable.** [wuzet bięnemabl]
Jestem panu niezmiernie zobowiązany.	**Je vous suis très reconnaissan** [żwusłi trerekonesą]
Bardzo mi przykro.	**Je regrette beaucoup.** [żregret boku]
Proszę o wybaczenie.	**Je vous demande pardon.** [żwudmąd pardą]
Z przyjemnością.	**Avec plaisir.** [awek plezir]
Przepraszam.	**Excusez-moi.** [eksküzemła]
Proszę.	**S'il vous plaît.** [silwuple]
Jak pan sobie życzy.	**Comme vous voulez.** [kom wuwule]
Proszę pozdrowić ...	**Rappelez-moi au bon souven de ...** [raplemła obąsuwenir d
Doskonale.	**Parfaitement.** [parfetmą]
Nic nie szkodzi.	**Ça ne fait rien.** [sanferię]
Czy nie ma pan nic przeciw temu, żebym zapalił?	**Est-ce que la fumée vous dérange?** [esk lafüme wuder
Zechce mi pan towarzyszyć do ...?	**Voulez-vous m'accompagne à ...?** [wulewu makąpanie a]
Mam nadzieję, że nie przeszkadzam?	**J'espère que je ne vous dérange pas?** [żesper kżenw derążpa]
Czy mogę prosić o ogień?	**Puis-je vous demander du fe** [płiż wudmąde düfy]
Dziękuję bardzo.	**Merci beaucoup.** [mersi boku
Zechce pan wyświadczyć mi przysługę?	**Voulez-vous me rendre un service?** [wulewu mrądr ęserwis]

Mam nadzieję, że wkrótce się zobaczymy.	**J'espère vous revoir bientôt.** [żesper wurewłar bięto]
Proszę pozdrowić ode mnie ...	**Transmettez mes amitiés à ...** [trąsmete mezamitie a]
Serdeczne gratulacje!	**Mes meilleures félicitations.** [memejer felisitasją]
Wszystkiego najlepszego!	**Bonne fête! (Bon anniversaire!)** [bonfet (bąnaniwerser)]
Wesołych Świąt! Szczęśliwego Nowego Roku!	**Joyeux Noël! Bonne Année!** [żłajy noel, bonane]
Dziękuję, wzajemnie.	**Merci, je vous souhaite de même.** [mersi, żwusuet dmem]
Pełnie zdrowie!	**À votre santé!** [awotr sąte]
Przedstawianie się. Zaproszenia	***Présentations et invitations*** *[prezątasją e ęwitasją]*
Pozwoli pan przedstawić...	**Permettez-moi de vous présenter ...** [permetemła dwuprezące]
Przedstawiam panu mojego przyjaciela...	**Je vous présente mon ami ...** [żwuprezą̨t mąnami]
To jest pan ..., pani ..., panna ...	**Je vous présente monsieur ..., madame ..., mademoiselle ...** [żwuprezą̨t mesje ..., madam ..., madmłazel ...]
Pozwoli pan, że się przedstawię. Nazywam się ...	**Permettez-moi de me présenter. Je m'appelle ...** [permetemła dmeprezące, żmapel]
Oto moja wizytówka.	**Voici ma carte de visite.** [własi makart dwizit]
Czy mogę zaoferować:	**Puis-je vous offrir:** [płiż wuzofrir]

Rezerwacja noclegów
Fédération Nationale des Logis et Auberges de France
83, Avenue d'Italie, 75013 Paris
tel. 0033/145 84 70 00

Centrum informacji dla studentów
Centre d'Information et Documentation de Jeunesse (CIDJ)
101, Quai Branly, 75740 Paris, Cedex 15
tel. 0033/144 49 12 00

Poczta Główna w Paryżu (całodobowa)
52, rue du Louvre, 75001 Paris

Ośrodek Kultury Polskiej
31, rue Jean Goujon 75008 Paris
tel. 0033/153 93 90 10, 153 93 90 13

Polska Misja Katolicka i Kościół Polski
263 bis, rue St. Honoré, 75001 Paris

Księgarnia Polska
123, bld St. Germain 75006 Paris

---

* Telefonując z terenu Francji, należy opuścić międzynarodowy numer kierunkowy 0033, a przed następną cyfrą (czyli obowiązkowym regionalnym numerem kierunkowym) – wstawić „0".

TELEFONY PIERWSZEJ POMOCY

10 – **centrala** – central téléphonique [sątral telefonik]
12 – **informacja o numerach** – renseignement sur le numéros de téléphone [rąseńjmą sür lnümero dtelefon]
15 – **pogotowie ratunkowe** – SAMU [samü]
17 – **policja** – Police Secours [polis skur]
18 – **straż pożarna** – Pompiers [pąpie]
33 – **telefoniczny numer kierunkowy do Francji**
1 – **telefoniczny numer kierunkowy do Paryża**

PRĘDKOŚĆ DOZWOLONA W WYBRANYCH PAŃSTWACH EUROPEJSKICH

PAŃSTWO	Obszar zabudowany		Poza obszarem zabudowanym		Drogi ekspresowe		Autostrady		Dopuszczalne stężenie alkoholu we krwi w ‰
	sam. os.	sam. cięż.	sam. os.	sam. cięż.	sam. os.	sam. cięż.	sam. os.	sam. cięż.	
Austria	50	50	100	70	100	70	130	80	0,5
Belgia	50	50	90	60	90	60	120	90	0,5
Czechy	50	50	90	80	90	80	130	80	0
Francja	50	50	90	90	110	90	130	80	0,5
Hiszpania	50	50	90	70	100	80	120	80	0,5
Holandia	50	50	80	80	100	80	120	80	0,5
Luksemburg	50	50	80	75	100	80	120	80	0,8
Niemcy	50	50	100	80	100	80	130	80	0,5
Portugalia	50	50	90	70	100	70	120	80	0,5
Słowacja	60	60	90	70	90	80	130	80	0
Szwajcaria	50	50	80	60	100	80	120	80	0,8
Włochy	50	50	90	70	110	80	130	80	0,5

W powyższych państwach występuje obowiązek używania pasów bezpieczeństwa na wszystkich siedzeniach.